

АСПЕКТИ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
25 ТРАВНЯ 2023 Р.

УДК 330(063)

A90

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол №7 від 27.06.2023 року)

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
Paweł Kaczmarczyk – PhD, the Dean of the Faculty of Social Sciences the Mazovian Academy in Plock, Poland;
Vitalii Rybchak – Associate Professor, Ignacy Mościcki University of Applied Sciences in Ciechanów, faculty of Engineering and Economics, department of Economics and Management, Poland
М.І. Мальований – доктор економічних наук;
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

A90   **Аспекти** стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин, матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції. 25 травня 2023 р. Умань : 2023. 123с.

ISBN 978-966-304-263-3

Збірник містить доповіді викладачів та вчених, які були розглянуті на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки», що відбулася 25 травня 2023 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюються питання стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Розраховано на аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

ISBN 978-966-304-263-3

©Уманський національний
університет садівництва, 2023

ЗМІСТ

1. Теоретичні та практичні аспекти розвитку фінансової системи

<i>Андрусішина Т. В.</i> Історичний розвиток форм оподаткування	5
<i>Бабчук В.Ю., Підпригора С.М.</i> Пенсійне страхування як фактор формування соціальної захищеності населення України	6
<i>Бондаренко Н.В., Бадзьор Р.С.</i> Проблеми антикризового управління в банках	8
<i>Бондаренко Н.В., Мігур І.О.</i> Особливості антикризового управління банком	9
<i>Боровик П.М., Кисельов Ю.О., Удовенко І.О., Шемякін М.В., Кирилюк В.П.</i> Мінімальне податкове навантаження та його вплив на розвиток ринку землі в Україні	11
<i>Власюк С.А., Гуртовенко А.І.</i> Фінансові інструменти в системі поглиблення стійких ринків фінансового забезпечення аграрного виробництва	13
<i>Власюк С.А., Тиховський М.І.</i> Особливості фінансового регулювання аграрного сектору в сучасних умовах	14
<i>Закишевська І.С.</i> Медичне страхування та доцільність його розвитку в Україні	15
<i>Клименко В.О., Гумен О.В., Мирошниченко М.М.</i> Теоретична концептуалізація страхового бізнесу	17
<i>Кужелєв М.О.</i> Стан публічних фінансів України в умовах війни: Виконання державного бюджету	19
<i>Липко Н.П.</i> Стан розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні як невід'ємної складової ефективної пенсійної системи та передумови розвитку фінансових ринків	20
<i>Мельник К.М.</i> Адаптація світового досвіду регулювання кредитної сфери до реалій України	23
<i>Nerchatenko Z.</i> Current state of operation of Ukrainian insurance market in the context of the main segments	25
<i>Колотуха С.М., Переполка В.Ю.</i> Пріоритетні напрямки розвитку банківського кредитування аграрних підприємств	26
<i>Ropotarenko O.</i> Insurance culture phenomenon in the context of transformational changes	28
<i>Прокопчук О.Т.</i> Особливості консолідаційних процесів у банківському секторі	31
<i>Ролінський О.В., Макарчук В.В., Макарчук В.В.</i> Теоретичні засади організації проєктного фінансування	33
<i>Cheremisina O. R., Vlasiuk S.A.</i> Cechy rynku ubezpieczeń ukrainy w stanie wojzkowym	34
<i>Шорох В.Д.</i> Діяльність фінансових компаній в Україні в умовах воєнного стану	36
<i>Улянич Ю.В., Рибчак В.І.</i> Потенціал розвитку ринку страхування життя	38
2. Соціально-економічний розвиток міжнародної економіки	
<i>Боровик Т.М., Фесенко В.</i> Складові та показники рівня життя населення: їх взаємозв'язок із соціально-економічним розвитком	40
<i>Голубенко В.</i> Формування ринку екологічної продукції	41
<i>Грабек Я.А.</i> Методичні аспекти категорії «додана вартість»	43
<i>Декарчук В.В.</i> Європейський досвід розвитку агропродовольчого сектору та його застосування в Україні	45
<i>Коротєєв М.А., Зайцев С.В.</i> Відновлення та сталий розвиток аграрного сектору економіки України на основі стратегії диверсифікації	46

<i>Костюк В.С.</i> Довголіття і здоров'я як показники людського розвитку	48
<i>Кучерук В.Ю.</i> Концепція індустрії 5.0 як подальший розвиток інформаційних технологій	50
<i>Маньковська В.С.</i> Отримання інформаційного сигналу від перетворювача на основі генератора детерміновано-хаотичного сигналу	52
<i>Мудрак Р.П.</i> Відкритість економіки та економічна безпека держави	54
<i>Рудий Р.М., Удовенко І.О., Прокопенко Н.А.</i> Сутність зв'язків між деградацією ґрунту та соціально-економічними явищами	56
<i>Уланчук В.С., Жарун О.В.</i> Соціально-економічний розвиток економіки України на основі зарубіжного досвіду	58
<i>Цимбалюк Ю.А., Мамай В.О.</i> Інвестиційне забезпечення інфраструктури сільських територій	59
<i>Шпичко Д.О.</i> Грибництво, як галузь сільського господарства України	62
<i>Яремчук В.С.</i> Інститут, як економічна категорія: суть та значення	63
3. Розвиток фінансово-облікової діяльності підприємства	
<i>Kutsenko I.V.</i> Current tendencies of international economic development	65
<i>Аніщенко Г.Ю., Пічкурченко О.О.</i> Податкові аспекти організації бухгалтерського обліку операцій із виробничими запасами	67
<i>Аніщенко Г.Ю.</i> Проблеми реалізації принципу автономності у практиці бухгалтерському обліку	69
<i>Іванова Н.А.</i> Розкриття потенціалу: зростання та розвиток аудиторських послуг в Україні	71
<i>Крочак О.І.</i> Сутність та значення звітності бюджетних установ	73
<i>Матрос О.М.</i> Податок на додану вартість -міжнародний досвід	74
<i>Мельник Л.Ю., Мельник В.М.</i> Цифровізація обліку і оподаткування діяльності фермерських господарств	75
<i>Михайловина С.О.</i> Оцінка та визнання довгострокових біологічних активів у міжнародній практиці	77
<i>Ніколенко Г.Б.</i> Стан та проблеми розвитку сільських територій України	78
<i>Поліщук О.М.</i> Проблеми впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні	79
<i>Ратушина О.П.</i> Оподаткування діяльності суб'єктів ІТ-сфери та сфери цифрових комунікацій в Україні	81
<i>Соколюк С.Ю., Максименко С.М.</i> Інвестиційно-інноваційна діяльність сільськогосподарських підприємств: проблеми та перспективи	82
<i>Соколюк І.Ю.</i> Мотивація праці в підприємницькій діяльності: основні методи та шляхи удосконалення в умовах криз	84
<i>Тупчий О.С.</i> Сутність конкуренції і конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва	86
<i>Rawel Kaczmarczyk.</i> Analysis of the development of ict use by rural households in Poland in the years of 2011-2022	88
4. Соціальні, інформаційні, філософські та політичні аспекти формування громадянського суспільства в умовах війни	
<i>Kulakov P. I.</i> Milk accounting subsystem for livestock farm	90
<i>Lishchuk R., Kontseba S.</i> Recognition of dynamic characteristics of arrow measuring instruments	91
<i>Мазур Ю.П.</i> Перспективи застосування штучного інтелекту в рослинництві	93

<i>Халявка В., Мельниченко М., Крочак Є.</i> Основні завдання експертної служби з дослідження транспортних засобів	95
<i>Нестерчук Ю.О., Синенко І.М.</i> Складові інформаційно-комунікаційного ринку	96
5. Роль та місце маркетингу та менеджменту в ефективному функціонуванні суб'єктів підприємницької діяльності	
<i>Бутко Н.В., Макарова А., Матвеев А.</i> Розвиток екологічно орієнтованого підприємництва та маркетингу	99
<i>Заєць В.П., Дацьков Р.А.</i> Розвиток логістичних процесів у здійсненні інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств	100
<i>Korman I.</i> Marketing in insurance	102
<i>Makushok O.V.</i> Development of digital marketing in conditions globalization	104
<i>Пенькова О.Г.</i> Специфічні особливості нерухомості як об'єкта рекламування	106
<i>Семенда Д.К.</i> Можливості підтримки якості та конкурентоспроможності в агропромисловому комплексі	108
<i>Харенко А.О.</i> Маркетингові комунікації на ринку ріелторських послуг	108
<i>Харченко С.В.</i> Стратегування проектів розвитку підприємств	110
<i>Цимбалюк Ю. А., Кравець Є.П.</i> Формування інфраструктури біржового ринку агропромислової продукції	113
6. Інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції	
<i>Tranchenko O.M.</i> Intelligent management systems	115
7. Актуальні проблеми, тенденції, перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в країні	
<i>Лисенко О. В.</i> Традиції чаювання в сучасних ресторанах	117
<i>Лисенко О. В., Береза В.В.</i> Стратегії ціноутворення в ресторанах	119
<i>Лисенко О. В., Півдій А.В.</i> Шляхи удосконалення якості послуг готелів (на прикладі «Reikartz Карпати»)	121

theory and studies the patterns of international exchange of goods, the movement of factors of production and the interaction between various state entities in the process of forming the international economic policy of the state. International economics is based on market economic theory, microeconomics and macroeconomics. Combining them with applied economics, such as international marketing, finance and accounting, allows you to build a universal theory of an international open economy, which is the third pillar of modern economic theory and is used by most countries and their economic exchanges.

References:

1. Bilotserkivets V. V. International economy: [Electronic resource] / V. V. Bilotserkivets. - K.: Center of educational literature. - 2012. - 327 p. – Access mode: http://pidruchniki.ws/10850421/ekonomika/mizhnarodna_ekonomika_-_bilotserkivets_vv.
2. Zadoya A.O. International economy: [Study. manual] / Zadoya A.O. - K.: Center of educational literature. – 2012. - 416 p.
3. Kozak Y.G. International economy: [Study. manual] / Yu. G. Kozak - [3rd edition] - K.: Center for Educational Literature. - 2009. - 450 p.
4. International economic relations: History of international economy relations: Textbook for econ. universities and faculties/ A. S. Filipenko, V. S. Budkin, O. V. Butenko, etc. - K.: Lybid, 2010. - 190 p.

ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

Аніщенко Г.Ю., к.е.н, доцент

Пічкуренко О.О., магістр

Уманський національний університет садівництва

Кожне підприємство використовує у своїй діяльності досить велику кількість різноманітних виробничих запасів, які потребують належного обліку, контролю та оподаткування. Їх купівля-продаж між суб'єктами підприємництва, які є платниками податку на додану вартість, обумовлює виникнення податкового зобов'язання за згаданим непрямим податком у продавця та дозволяє забезпечити відшкодування для покупця. Крім того, вартість спожитих запасів у ході виробництва формують витрати, котрі є елементом при встановленні фінансового результату, який у підсумку підлягає оподаткуванню податком на прибуток. Ці взаємовідносини перебувають на контролі у податкових органах. Тому операції із даною групою активів безпосередньо впливають на розрахунки за податками й платежами, а тому неналежний облік на досліджуваній ділянці викликає серйозні порушення податкового законодавства. Для того, щоб уникнути фінансових та адміністративних санкцій за це необхідно чітко дотримуватись вимог Податкового кодексу України [1] та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі – НП(С)БО), зокрема НП(С)БО 9 «Запаси» [2]. Все це стало визначальним для проведення досліджень.

Питання обліку виробничих запасів є досить вивченими і широко досліджуваними серед вітчизняних науковців та практиків. Їм присвячено праці Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, М.В. Кужельного, Ю.А. Кузьмінського, В.Г. Лінника, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко та інших. Разом з тим проблеми оподаткування розглядаються не так активно і більше увага у фахових та професійних виданнях зосереджується на пошуку шляхів вирішення ситуативних проблем. Тому метою даної праці є узагальнення

результатів власних досліджень щодо обліку і оподаткування операцій з виробничими запасами, які в в враховували вимоги сучасності.

Крім звичайних купівлі / продажу запасів кожен суб'єкт діяльності залежно від його галузевої приналежності може мати чимало специфічних операцій, які обумовлені технологією, організаційною структурою, обсягами діяльності та іншими чинниками. Незважаючи на загальну зрозумілість та чітку визначеність правил ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів з позиції теорії та практики, дана ділянка обліку не викликає зайвих питань. Разом з тим, через унікальність норм облікової політики на кожному окремому підприємстві, можливу глибоку аналітику групи запасів в них, широку номенклатуру та розгалуженість структурних підрозділів, мережі місць зберігання, транспортні операції ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів ускладняється. У таких вимогах точність даних бухгалтерського обліку про запаси та відображення її у фінансовій звітності ні в якому разі не повинні погіршуватись. Чим складнішим є облік виробничих запасів, тим більш продуманою має бути його організація на даній ділянці, щоб фіксувати усі господарські операції з виробничим запасами. Серед їх множини можна виділити групи однорідних транзакцій, які об'єднуються однорідними ознаками та характеризуються певним впливом на податкові розрахунки: придбання виробничих запасів; відпуск запасів у виробництво, для загальновиробничих, управлінських чи збутових потреб; реалізація виробничих запасів; їх списання при нестачах, псуваннях, безоплатній передачі. На кожній переліченій ділянці обліку формуються дані щодо бази оподаткування певними податками. Операції з придання чи реалізації виробничих запасів безпосередньо впливають на нарахування податку на додану вартість для його платників. Списання запасів, використаних не за призначенням призводять до необхідності застосування компенсуючих зобов'язань з податку на додану вартість. Відпуск сировини у виробництво має вплив на формування витрат, а, отже, і на фінансовий результат, що пов'язано з оподаткуванням податком на прибуток. Тому контроль за усіма операціями із запасами у циклі їх господарського кругообігу, що контролюється підприємством, безпосередньо впливає на показники податкових розрахунків та перерахування до бюджету.

Організація управлінського обліку на будь-якому підприємстві має охоплювати ділянку виробничих запасів, бо від їх використання виникають витрати, а при їх зберіганні можуть виникати втрати. Також потрібно виявляти і своєчасно ставити на облік зворотні відходи, вторинну сировину, які можуть принести підприємствам економічні вигоди (можуть бути використані повторно або продані). Відповідно до критеріїв визнання запасів згідно НП(С)БО 9 «Запаси» [2] такі об'єкти обліку теж є активами. Тобто, операції зі списаними активами та повторне їх відновлення на балансі підприємства можуть обумовити виникнення доходів, що теж є базою для їх наступного оподаткування. Операції із виробничими запасами потребують податкового контролю на всіх перелічених напрямках. При цьому облікова політика підприємств щодо виробничих запасів повинна враховувати регламентацію норм природних втрат при зберіганні чи транспортуванні; нормування їх списання за каналами використання, що надзвичайно важливо у технологічно складних галузях виробничої сфери; розробку та затвердження спеціальних первинних документів для розрахунку компенсуючих зобов'язань тощо.

Таким чином, врахування в обліковій політиці зазначених питань дозволить налагодити ефективну систему бухгалтерського обліку у спектрі побудови надійного обліково-аналітичного забезпечення для управління та податкового контролю за виробничими запасами. Саме облік лежить в основі комунікаційних зв'язків при

управлінні виробничими запасами. Кожну ланку економічних взаємовідносин між суб'єктами діяльності щодо купівлі/продажу запасів, між платниками податків та контролюючими органами, між структурними підрозділами підприємства щодо руху виробничих запасів необхідно розглядати з позиції впливу на розмір бази оподаткування та коректності розрахунку податку на додану вартість й податку на прибуток.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: кодекс України від <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 03.05.2023).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 249. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення 28.04.2023).

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ АВТОНОМНОСТІ У ПРАКТИЦІ БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Аніщенко Г. Ю., к. е. доц.

Уманський національний університет садівництва

Ведення бухгалтерського обліку та формування звітних показників про результати діяльності підприємств, організацій усіх форм власності та будь-якого розміру бізнесу повинні базуватись на усталених правилах. Серед даних, які мають одне із важливих значень для оцінки фінансового стану суб'єктів підприємництва, є інформація про майновий стан, який можна оцінити за комплексом показників. Крім того, балансова вартість активів, які використовуються при веденні бізнесу, також належать до визначальних критеріїв, за якими ідентифікуються підприємства комерційного типу на категорії великих, середніх, малих та мікропідприємств. Саме тому від того на скільки достовірною буде інформація, відображена у фінансовій звітності про вартість активів, залежить точність оцінки про забезпеченість та ефективність використання вкладеного капіталу. У той же час ті суб'єкти економічної діяльності, які організують ведення бізнесу у формі фізичних осіб-підприємців, повинні відмежувати майно, яке залучене до комерційної діяльності, від особистого. Таке майно має бути ідентифіковане як об'єкти оподаткування для необоротних активів (рухоме чи нерухоме майно, земельні ділянки). Зазвичай оформлення прав власності на ці об'єкти обліку здійснюється на фізичну особу, а вже потім їх експлуатація з комерційною метою повинна бути включена до об'єктів обліку, які є джерелом доходу платників податку. Що стосується придбання й використання оборотних активів, то, на відміну від юридичних осіб, підприємці не завжди фіксують їх використання у господарській діяльності чи особистих потребах. Напрямок використання часто змінюється, а межі «автономності» відносно даного виду активів є розмитими. Через наявність такої проблеми завуальовується межа відокремлення майна суб'єктів підприємництва від майна власників, а згаданий принцип автономності не працює на повну. Аналогічна ситуація притаманна й розмежуванню зобов'язань. Не можуть бути зобов'язання юридичної особи погашені як особисті чи навпаки. Проте у практиці фізичних осіб-підприємців борги за ведення підприємницької діяльності можуть оплачуватись з використанням особистих рахунків, відкритих не для ведення підприємницької діяльності. Отже, при таких обставинах порушуються головні постулати бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які обумовили мету